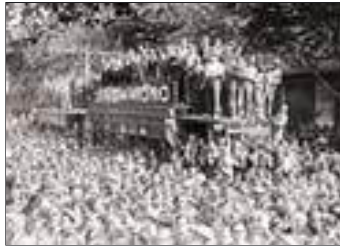

O.J.D.: 6204
E.G.M.: 39000
Tarifa: 2040 €

Els canvis del país ara fa 100 anys, al CCCB, en les fotos de Brangulí

■ Pàg. 34

El CCCB presenta la primera exposició antològica del fotògraf Josep Brangulí, que va retratar les transformacions socials i urbanes de principis del segle XX

D'un temps, d'un país

Montse Frisach
BARCELONA

A l'ull sagaç i insaciable de Josep Brangulí (1879-1945) li interessava fotografiar tant l'entorn d'un combat de boxa com un discurs de Francesc Macià. Brangulí va obrir camins, del no res, des del mateix segle XIX, a diverses generacions de fotoperiodistes i fotògrafs documentals del nostre país, aportant-hi sentit estètic i temàtiques punyents. El seu llegat impressionant constitueix una crònica visual de les profundes transformacions socials i urbanes de la primera meitat del segle XX.

La recuperació d'aquest pioner de la fotografia ha estat possible gràcies, primerament, a ell mateix (i als seus fills, Joaquim i Xavier, també fotògrafs) que van anar arxivant d'una en una les seves imatges, agrupant-les per sèries temàtiques. El 1992 l'arxiu de l'estip (format per un milió de negatius, mig milió dels quals atribuïts a Josep Brangulí) va ser adquirit per la Generalitat a la família i dipositat a l'Arxiu Nacional de Catalunya (ANC). El tercer i últim pas de la recuperació patrimonial ha estat la restauració del material que ha dut a terme la Fundació Telefónica, en col·laboració amb l'ANC.

Precisament ha estat Telefónica (empresa per a la qual Brangulí havia treballat) la responsable de

Festa de l'Onze de Setembre davant el monument de Rafael Casanova, el 1931 ■ FONS BRANGULÍ (FOTÒGRAFS) / ANC

'Banyistes a la platja de Sant Sebastià' ■ FONS BRANGULÍ/ANC

produir la primera exposició antològica del fotògraf, al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona

(CCCB), després que ja hagi passat per Madrid. L'exposició, en què no s'ha estalviat amplitud ni ambi-

ció, inclou més 300 imatges, agrupades en les mateixes sèries temàtiques que el mateix Brangulí havia establert en vida.

Els comissaris de la mostra, Rafael Levenfeld i Valentín Vallhonrat, han decidit donar una visibilitat especial a les imatges i les ha ampliat de manera generosa. Per tant, hi podem llegir perfectament anuncis i rètols de la Barcelona de principis del segle XX, i gaudir dels detalls de les arquitectures i els personatges. Una ciutat en perpètua transfor-

mació és una de les grans protagonistes de la mostra: podem veure l'evolució de l'obertura de la Via Laietana (abans i després de la reforma); els recorreguts i els usos dels tramvies; la primera fira de mostres, el 1920; la preparació i la inauguració de l'Exposició Universal del 1929; les escoles i hospitals; les indústries en auge i els artesans, en vies o no d'extinció, i la vida cultural, amb imatges de museus i galeries privades com ara la veterana Sala Parés. A diferència de Ma-

drid, el CCCB ha incorporat a la mostra vuit imatges de l'antiga Casa de la Caritat, la seu d'aquest centre cultural.

Brangulí treballava com a fotoperiodista per a les publicacions il·lustrades de l'època i, per això, no es va perdre esdeveniments com ara la Setmana Tràgica i els diversos fets ocorreguts durant la República i la Guerra Civil.

Les fotos de Brangulí provenen del llegat dipositat a l'Arxiu Nacional de Catalunya

A més de tenir voluntat documental, criden l'atenció en la seva obra el tractament de la llum i, sobretot, l'extraordinari sentit de l'enquadrament i l'acurada composició. Segons el director del CCCB, Josep Ramoneda, "les imatges de Brangulí són d'una insòlita modernitat". La seva mirada agosarada es va plasmar especialment en imatges de temàtica industrial i en les que, per exemple, documenten la construcció del Mirotres, el primer vaixell de ciment armat construït a l'Estat, el 1917, a les drassanes de Malgrat de Mar. ■

* **Brangulí. Barcelona 1909-1945.** CCCB. MONTEALEGRE, 5. BARCELONA. FINS AL 23/10